

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/11, p. 71-94

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11862>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Yrd. Doç. Dr. Uğur BAŞBOĞAOĞLU – Yrd. Doç. Dr. Ezlam PEPELER – Yrd. Doç. Dr. Ali KELEŞ

This article was checked by iThenticate.

ORTAÖĞRETİM KURUMLARINDA ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN İNTERNET BAĞIMLILIK DÜZEYLERİ İLE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

*Battal GÖLDAĞ**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılıkları ile sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışma ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Malatya Yeşilyurt ve Battalgazi ilçelerinde resmi okullarda öğrenim gören orta öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme 275'i genel orta öğretim kurumlarında, 254'ü mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarında öğrenim gören 529 öğrenci dahil edilmiştir. Öğrencilerin internet bağımlılıklarını ölçmek amacıyla İnternet Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, "Patolojik İnternet Kullanımını" belirlemek için Kimberley Young'ın (1998), DSM-IV'ün "Psikoaktif Madde Bağımlılığı" ölçeğinden uyarlayarak hazırladığı 7 maddelik tanı anketinin geliştirilmiş 20 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Bayraktar(2001) tarafından KKTC'de gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi için Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Bu envanter, Spielberger ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkiye'deki geçerlik ve güvenirliği Öner ve Le Compte tarafından yapılmıştır. Araştırmada Sürekli kaygı envanteri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) ve Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi kullanılarak çözümlenmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre; Araştırmaya katılan öğrencilerin %84,7'si Semptom göstermeyen, % 13,2'si Sınırlı Semptom gösteren ve %2,1'i ise patolojik internet kullanıcısıdır. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma bulunmamış fakat Sürekli Kaygı düzeyleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Öğrenim

* Yrd. Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Malatya Meslek Yüksek Okulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, El-mek: battal.goldag@inonu.edu.tr

gördükleri okul türüne göre internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bilgisayara sahip olma, mobil internet bağlantısına sahip olma, İnternete Kullanım Sürelerine ve bilgisayar kullanım sürelerine göre internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Aile gelir durumlarına göre internet bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş fakat sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğrenim gördükleri sınıflara göre İnternet bağımlılık düzeyleri ile sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. İnternet bağımlılık düzeyleri ile sürekli kaygı düzeyleri arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, İnternet Bağımlılığı, Kaygı, Sürekli Kaygı, Orta öğretim

AN INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN INTERNET ADDICTION LEVELS AND TRAIT ANXIETY LEVELS OF STUDENTS IN SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS

ABSTRACT

This study aims to examine the relationship between internet addiction and trait anxiety levels of students attending secondary education institutions. The study was conducted following a relational screening model. The population of the research is constituted by secondary education students studying in state schools in Yeşilyurt and Battalgazi provinces in Malatya in 2016-2017 academic year. Stratified sampling method was utilized in the selection of the sample. A total of 529 students, 275 participants studying in general secondary education institutions and 254 participants in vocational and technical secondary education institutions, were included in the sample.

The Internet Addiction Test (IAT) was used to measure the presence of Internet dependency among students. This scale is a developed 20-item form of the 7-item diagnostic questionnaire adapted from DSM-IV's "Psychoactive Substance Addiction" scale by Kimberley Young (1998) to determine "Pathological Internet Usage". The Turkish adaptation study of the scale was carried out by Bayraktar (2001) in the TRNC. State-Trait Anxiety Inventory (STAI) was utilized to measure the trait anxiety levels of the students. This inventory was developed by (Spielberg et al., 1970). The reliability and validity study of the scale in Turkey was carried out by Öner and Le Compte. In the research was used Trait Anxiety Inventory. Data obtained in the study were analyzed by using independent sample t-test, One Way Analysis of Variance (ANOVA) and Pearson Correlation Coefficient Analysis.

According to the results obtained in the research; 84.7% of the students participated in the study had No Symptoms, 13,2% had Limited Symptoms while 2.1% are pathological internet users. In terms of gender variable, there was no significant difference between students' internet

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/11

addiction levels; however, a statistically significant difference was observed to be between Trait Anxiety levels. In terms of school type, no statistically significant difference was found between both internet addiction levels and trait anxiety levels. Considering variables 'Having a computer', 'Having a mobile internet connection', 'Duration to use Internet' and 'Duration to use computer', statistically significant differences were found to be in terms of internet addiction levels and trait anxiety levels. While there observed a significant difference between internet addiction levels, in terms of family income levels, there was not statistically significant difference regarding trait anxiety levels. According to the grades they study in, a statistically significant difference was found in terms of both internet addiction levels and trait anxiety levels. There was a low positive correlation between internet addiction levels and trait anxiety levels.

STRUCTURED ABSTRACT

This study aims to examine the relationship between internet addiction and trait anxiety levels of students attending secondary education institutions. The study was conducted following a relational screening model. The population of the research is constituted by secondary education students studying in state schools in Yeşilyurt and Battalgazi provinces in Malatya in 2016-2017 academic year. Stratified sampling method was utilized in the selection of the sample. A total of 529 students, 275 participants studying in general secondary education institutions and 254 participants in vocational and technical secondary education institutions, were included in the sample.

The Internet Addiction Test (IAT) was used to measure the presence of Internet dependency among students. This scale is a developed 20-item form of the 7-item diagnostic questionnaire adapted from DSM-IV's "Psychoactive Substance Addiction" scale by Kimberley Young (1998) to determine "Pathological Internet Usage". The Turkish adaptation study of the scale was carried out by Bayraktar (2001) in the TRNC. State-Trait Anxiety Inventory (STAI) was utilized to measure the trait anxiety levels of the students. This inventory was developed by (Spielberg et al.,1970) The reliability and validity study of the scale in Turkey was carried out by Öner and Le Compte. In the research was used Trait Anxiety Inventory. Data obtained in the study were analyzed by using independent sample t-test, One Way Analysis of Variance (ANOVA) and Pearson Correlation Coefficient Analysis.

In the study were sought answers for the following questions:

1. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of gender?
2. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of school type they study in?
3. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of having a computer or not?

Turkish Studies

4. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of having a mobile internet connection or not?

5. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of duration to use internet?

6. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of duration to use a computer?

7. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of family income level?

8. Is there a significant difference between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels, in terms of grades they study in?

9. Is there a relationship between the students' internet addiction levels and trait anxiety levels?

According to the results obtained in the research, findings indicate students are not internet addicts. Only 2.1% of the participants are pathological internet users. 84.7% of the students had No Symptoms while 13,2% are internet users with Limited Symptoms.

60.3% (319 people) of the students have mobile internet connection and 53.3% (282 people) have fixed internet connection. These values are below Turkey average. The proportion of households with internet access in Turkey was 76.3%, as of April 2016 (TSI, 2016a). This may be because of families' income levels. 61.8% of the students have monthly family income of 1 – 2000 TL. There was no significant difference between the internet addiction levels of the girls and boys participated in the research. This may be explained by the fact that both female and male students are interested in technology and they follow technological developments more closely.

Female students have higher trait anxiety levels than boys do. This finding may be explained by the fact that girls experience emotional situations more intensely in their everyday activities and this intensity is maintained for a longer time, since girls are more rigorous and in a constant hurry than boys (Aral ve Başar, 1988:9).

No statistically significant difference was found between the internet addiction levels and trait anxiety levels in terms of school type they attend to. The school type in which participants have education do not affect students' internet addiction levels and trait anxiety levels.

Findings indicate that the internet addiction levels and trait anxiety levels of students who have a computer are higher than that of those who do not have computers. In addition, it was found that those students who spend more time in front of a computer have higher levels of internet addiction and trait anxiety levels than those of the students who spend less time in front of a computer. In this regard, the parents have significant responsibilities. Durations allotted to computer use at home should be determined and computers should be accessed within some certain rules. Children should be explained regarding the adverse effects

Turkish Studies

of the overuse of the computer. The computer should be provided to the child under parental supervision.

It was observed that students with a mobile internet connection had higher internet addiction and trait anxiety levels than students who did not have mobile internet connection. With the increased use of smart phones, the internet can now be accessed everywhere. Since these phones are always with children, parents cannot control internet access through these tools. Communication technology firms that provide secure internet services should absolutely be preferred, children should also be provided a secure internet profile to use, and packages with less internet quotas should be preferred. Teachers and school administrators in schools should take precautions in this regard as well.

It was concluded that the internet addiction levels and trait anxiety levels of the students who had much internet use time were higher than those of participants who had less internet use time. Individuals sometimes think that they find love, respect, and attention, which they do not have in real life, in virtual environments and spend more time online. The teachers in schools should explain ethical principles regarding the internet use to the students

It was observed that the internet addiction levels and trait anxiety levels of students with higher family income were found to be higher than those of students with less family income. As the family income increases, the families can easily afford and buy technological tools such as smart phones, laptop computer, tablets and desktop computers for students.

In terms of the grades they study in, a significant difference was found with respect to internet addiction levels and trait anxiety levels.

There was a low positive correlation between Internet Addiction levels and trait anxiety levels of students. As the students' internet addiction levels increase, the trait anxiety levels also increase as well. Factors such as going uncontrollably online in virtual environments, access to inappropriate sites and fulfilling the need for communication only in the virtual environments may cause this anxiety to increase.

According to the results obtained in the study, the ratio of students whom we may call 'Internet addicts' is 2.1%. When compared to the findings obtained in the literature, this is a low one. However, developments in information and communication technology and software industry may adversely affect this. In particular, teachers and parents should be mindful in this regard.

Keywords: Addiction, Internet Addiction, Anxiety, Trait Anxiety, Secondary Education

1. Giriş

İçerisinde bulunduğumuz çağda iletişim ve teknolojide yaşanan en hızlı gelişme internet alanında olmuştur. Türkiye İstatistik kurumunun 2016 yılında yayınlamış olduğu Hane halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması verilerine göre İnternet kullanan bireylerin oranı %61,2'dir. Bilgisayar ve internet kullanım oranları 2016 yılı Nisan ayında 16-74 yaş grubundaki bireylerde sırasıyla %54,9 ve %61,2'dir. Bu oranlar erkeklerde %64,1 ve %70,5 iken, kadınlarda %45,9 ve

%51,9'dur. Türkiye genelinde İnternet erişim imkanına sahip hanelerin oranı 2016 yılı Nisan ayında %76,3'dir (TUİK,2016a).

İnternetin hayatımıza bu denli girmesi faydaları ile birlikte sosyal ve psikolojik problemleri de beraberinde getirmiştir. İnsanların birbirleri olan ilişkileri azalmış ve toplumsal bağlar zayıflamaya başlamıştır. Akıllı telefonların artmasıyla birlikte internet bağımlılığı artmaya başlamıştır.

Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırmasına göre 16-24 yaş arasındaki gençlerin İnternet kullanım oranı 2014 yılında %73 iken, 2015 yılında bu oran %77'ye yükselmiştir. Genç kadınlarda İnternet kullanım oranı 2015 yılında 5,7 puanlık bir artışla %68,9 olarak gerçekleşirken genç erkeklerde bu oran %85,1 olmuştur (TUİK,2016b).

1.1. İnternet Bağımlılığı

Bağımlılık, kişinin kullandığı bir nesne veya yaptığı bir eylem üzerinde kontrolünü kaybetmesi ve onsuz bir yaşam sürememeye başlamasıdır. Yani kullanım ve davranışta irade kalker ve kişi istese de istemese de bağımlı kullanımı veya davranışı sürdürür. Bunun yanında bu kullanım ve davranış hayatın ciddi bir bölümünü kaplar, kişi yapmak zorunda olduğu işler ve ilişkiler dışında bütün vaktini ve fiziksel enerjisini büyük oranda bağımlı olduğu maddeye veya eyleme yatırır. Bağımlılıklar kimyasal ve eylemsel olarak iki gruba ayrılır. Teknoloji bağımlılığı eylemsel bağımlılıklar arasındadır (Kodaman, Dinç, 2016:2)

Teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesi yeni bağımlılık türlerini ortaya çıkarmıştır. İnternet bağımlılığı da bu bağımlılık türlerinden biridir ve eylemsel bağımlılıklar arasında yer almaktadır. İnternetin yoğun kullanılmaya başlamasıyla insanların iş yaşamlarında, özel yaşamlarında önemli sorunlar ortaya çıkmaya başlamış ve bu sorunlar tartışmaya açılmıştır.

Goldberg tarafından ilk kez 1996 yılında kullanılan “internet bağımlılığı” literatürde “bilgisayar bağımlılığı”, “siber bağımlılık”, “online bağımlılık”, “net bağımlılığı”, “patolojik internet kullanımı”, “sorunlu internet kullanımı”, “kompulsif internet kullanımı”, “teknoloji bağımlılığı” gibi pek çok terim ile de ifade edilmektedir (Erden, Hatun, 2015:54).

İnternet gibi ileri derecede sofistike bir teknolojik aracın bağımlılığın tanımlanması ve ayırıcı tanısının yapılması Herhangi bir sınıflama sistemine henüz girmediği ve üzerinde genel anlaşma sağlanmış bir tanımının olmaması nedeniyle kendine en yakın bozuklukmuş gibi düşünülen patolojik kumar oynama kriterleri Young tarafından modifiye edilerek 8 maddelik bir değerlendirme ölçeği oluşturulmuştur. Ayrıca Goldberg tarafından geliştirilmiş 7 maddelik DSM-IV sınıflama sistemine göre uyarlanmış bir tanı ölçeği de bulunmaktadır (Öztürk, Odabaşoğlu, Eraslan, Genç ve Kalyoncu, 2007:38)

Goldberg (1997)'in İnternet Bağımlılığı İçin Tanı Ölçütleri

Aynı 12 aylık dönem içinde herhangi bir zamanda ortaya çıkan aşağıdaki 3 (veya daha fazla) durum ile belirginleşen klinik olarak önemli bozukluk veya strese yol açan bozuk internet kullanım tarzı:

- (I) Aşağıdaki iki durumdan biri ile tanımlanan tolerans:
 - (a) Tatmin olmak için İnternette kayda değer miktarda artan zaman ihtiyacı
 - (b) İnternette aynı miktarda sürekli zaman kullanımıyla ilgili kayda değer ölçüde azalan etki

- (II) Aşağıdakilerden biri ile belirlenen geri çekilme
 - (a) Karakteristik geri çekilme sendromu
 - (1) Uzun ve ağır İnternet kullanımına ara verme veya azaltma
 - (2) Birinci kriterden sonra 1 ay içinde aşağıdakilerden 2 (veya daha fazlasının) gelişimi:
 - (a) Psikomotor ajitasyonu
 - (b) Kaygı
 - (c) İnternette olan şeyler hakkında saplantılı düşünce
 - (d) İnternet hakkında hayal veya fanteziler
 - (e) Parmakların istem veya istem dışı klavyede yazma hareketleri
 - (3) Kriter 2 deki semptomlar sosyal, mesleki veya diğer bir önemli fonksiyonel alanda bozukluk veya strese yol açar
 - (b) Geri çekilme semptomlarından kaçınmak veya rahatlamak için İnternet veya benzeri online hizmetlere angaje olmak
- (III) İnternete niyet edilenden daha sık veya daha uzun süreli erişmek
- (IV) İnternet kullanımını kontrol etmek veya kesmek için başarısız çabalar veya sürekli bir arzu
- (V) İnternet kullanımı ile ilgili aktivitelere harcanan çok yüksek miktarda zaman (mesela İnternet kitapları satın alma, yeni WWW tarayıcılarını denemek, İnternet perakendecilerini araştırmak, indirilen malzeme dosyalarını organize etmek)
- (VI) İnternet kullanımı yüzünden, önemli sosyal, mesleki veya eğlence aktiviteleri terk edilir veya azaltılır.
- (VII) İnternet kullanımından kaynaklanması veya artması muhtemel olan kalıcı ve nükseden fiziksel, sosyal, mesleki veya psikolojik problemlere (uykusuzluk, evlilikle ilgili problemler, sabah erken randevulara gecikme, mesleki görevlerin ihmali, veya bazı diğer görevlerde terk etme hissi gibi) sahip olduğu bilgisine rağmen internet kullanımına devam etmek.

Young (2004:404) 'ın İnternet Bağımlılığı İçin Tanı Ölçütleri

Patolojik kumar oyunu, İnternet kullanımının zorlayıcı doğasına çok benzer olarak ve zehirleyici içermeyen dürtü-kontrol bozukluğu olarak tanımlanır ve aşağıdaki kriterleri ortaya çıkarır.

1. Kendinizi İnternet ile meşgul hissediyor musunuz (Bir önceki online aktivite hakkında düşünüyor veya bir sonraki online seansı bekliyor musunuz?)
2. Tatmin olmak için artan miktardaki zamanda İnternet kullanım ihtiyacı hissediyor musunuz?
3. İnternet kullanımını kontrol etmek, kesmek veya geri kalmak için tekrarlı başarısız gayretleriniz oldu mu?
4. İnternet kullanımını azaltmak veya kesmek istediğinizde huzursuz, dalgın, depresif veya irrite hissediyor musunuz?
5. Başlangıçta niyet ettiğinizden daha uzun süre İnternette kalıyor musunuz?

6. İnternet yüzünden önemli bir ilişkiyi, işi, eğitim veya kariyer fırsatını kaçırma riski veya tehlikesi yaşadınız mı?
7. İnternete katılma seviyenizi gizlemek için aile üyelerine, terapistlere veya diğerlerine yalan söylediniz mi?
8. İnterneti problemlerden kaçınmanın veya huzursuz ruh halinden kurtulmanın (çaresizlik, suçluluk, kaygı, depresyon hissi gibi) bir yolu olarak kullanıyor musunuz?

DSM-IV (Ruhsal Bozuklukların Tanımsal ve Sayısal El Kitabı IV) internet bağımlılığından bahsetmemiştir. Fakat Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından, 2013'te yayınlanan DSM-5'te, "İnternet Oyun Bozukluğu" yer almıştır. İnternet Oyun Bozukluğu resmi bir hastalık olarak kabul edilmiştir. Sadece kumar türü olmayan internet oyunları bu bozukluğu dahil edilmiştir. Bir iş yada meslek aktiviteleri için gerekli olan internet kullanımı dahil edilmemiştir. Bu bozukluk diğer eğlence ve sosyal internet kullanımlarını içermez. (APA, 2013:795)

İnternetin büyümesindeki patlama iletişim ve kişiler arası davranış üzerinde büyük bir etkiye sahip olmuştur. İnternet orijinalinde araştırma ve iletişim aktivitelerini kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Fakat son yıllarda internet kullanımındaki dramatik artış patolojik bir kullanıma (internet bağımlılığı) yol açmıştır. İnternet bağımlılığı, akademik performans bozuklukları, psikolojik refahtaki bozuklukları, akran ve aile üyeleri ile etkileşimdeki bozuklukları vb. içerir (Sato, 2006: 279). Hemen her yaşta görülebilecek internet bağımlılığı özellikle 12-18 yaş grubu açısından önemli bir risk unsuru haline gelmiştir. (Öztürk, Odabaşıoğlu, Eraslan, Genç ve Kalyoncu, 2007:36)

Kandell, internet bağımlılığını "bir kere bağlandı mı, aktivite tipine bakılmaksızın internete psikolojik dayanma" olarak tanımlar. (Chou and Hsiao, 2000:66). İnternet bağımlılığı genel olarak internetin aşırı kullanılması isteğinin önüne geçilememesi, internete bağlı olmadan geçirilen zamanın önemini yitirmesi, yoksun kalındığında aşırı sinirlilik hali ve saldırganlık olması ve kişinin iş, sosyal ve ailevi hayatının giderek bozulması olarak tanımlanabilir (Arısoy, 2009:56).İnternet kullanımına ilişkin olarak yapılan bazı çalışmalarda, interneti patolojik düzeyde kullananların daha yalnız oldukları, bazı çalışmalarda ise bir fark bulunmadığı belirtilmektedir (Durak Batıgün, Hasta, 2010: 214).

İnternet, kullanıcıları tarafından amacı doğrultusunda kullanıldığında bireyleri bilgiye ulaşma, problem çözme, öz-yönelimli öğrenme gibi günümüzün önemli becerilerini kazandıran önemli bir teknolojidir. Ancak internet, amacı dışında kontrolsüz ve bilinçsiz kullanıldığında kaygı ve korkuya neden olmakla birlikte kişisel gelişimi olumsuz şekilde etkileyebilmektedir (Ayas ve Horzum, 2013:47).

1.2. Sürekli Kaygı

En genel anlamıyla kaygı, "tehlike ve talihsizlik korkusunun yada beklentisinin yarattığı veya tedirginlik; akıl dışı korkudur". Ancak tanımlandığı çerçeveye ve kullanıldığı bağlama, teorik temele bağlı olarak kaygı teriminin içeriği de büyük farklılıklar ve çelişkiler göstermektedir. Bir başka tanıma göre kaygı, nesnesiz olmasıyla korkudan farklılık gösterir. Korkunun ister bir insan, ister bir olay olsun nesnesi vardır, ama kaygının nesnesi yoktur(Budak, 2005).

Kaygı; belirsiz, yayılan, tanımsız ve sıklıkla biçimsiz bir formdaki tehdit veya korku hakkında huzursuzluk ve stres hissinin karşılık gelir. Kaygıyı-tetikleyici uyarıların belirsiz doğası yüzünden, belirsiz tehdidin üstesinden gelmek daha zordur. Kişinin belirsiz tehlikeye karşı davranışsal tepkisi gerçek tehdit ile orantısız olabilir. (Zeidner, Matthews, 2011:5). Kişi, kaygıyı gelecekte kötü bir şey olacaktı gibi algılar ve anlatır. Çok hafif tedirginlik ve gerginlikten panik derecesine varan değişik şiddette olabilir. Kaygının ruhsal ve fiziksel belirtileri vardır. Bu belirtiler

kaygının etkisiyle oluşan savunma düzenlerine göre ortaya çıkar. Hafif tedirginlikten paniğe kadar giden bir yelpaze üzerinde dağılan kaygıya ilişkin ruhsal belirtiler, kişinin uyumunu bozmayan ya da bozan nitelik taşıyabilir (Köknel, 1985:135).

Sürekli kaygı, bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığı, kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılama ya da stresli olarak yorumlama eğilimidir. Sürekli kaygı, nötr olan durumların birey tarafından tehlikeli ve özünü tehdit edici olarak algılanması sonucu oluşan hoşnutsuzluk ve mutsuzluk duygusudur. Sürekli kaygı seviyesi yüksek olan bireylerin kolaylıkla incindikleri ve karamsarlığa büründükleri görülür (Öner, LeCompte, 1985).

Peng ve Huang'e (2014:65) göre sürekli kaygı tehdit oluşturabilecek bir grup durumu algılama deneyimlerindeki bireysel farklılıkları yansıtan stabil karakteristik olarak düşünülür Ortada nesnel bir neden yokken de var olan ve böyle bir neden olduğunda da bu durumla orantısız biçimde uzun süreli ve şiddetli olan kaygıdır (Ocaktan, Keklik ve Çöl, 2002:22).

Yüksek Sürekli kaygıya sahip bireyler düşük sürekli kaygıya sahip bireylere göre strese karşı daha yüksek bir bilişsel ve psikolojik uyarı, motor performansında bozukluk ve sağlık bozuklukları ile tepki gösterirler. Sürekli kaygı, kaynağına yönelik sürekli dikkat verme eğilimine yol açar (Pacheco-Unguetti, Acosta , Callejas , Lupiáñez,2010:1).

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılıkları ile sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

2.2. Araştırmanın Modeli

Çalışma ilişkisel tarama modelinde yürütülmüştür. "Tarama modelleri, geçmişte ya da hala var olan bir durumu var olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılır" (Karasar,2005:77)

2.3. Problem Cümlesi

Öğrencilerin sahip oldukları internet bağımlılık düzeyi sürekli kaygı düzeylerini etkilemekte midir ?

2.4. Alt Problemler

1. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli kaygı düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
2. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli kaygı düzeyleri öğrenim gördükleri okul türüne göre farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli kaygı düzeyleri bilgisayara sahip olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
4. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeyleri mobil internet bağlantısına sahip olma durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
5. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli Kaygı düzeyleri internet kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli Kaygı düzeyleri bilgisayar kullanma sürelerine göre farklılaşmakta mıdır?

7. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli kaygı düzeyleri aile gelir düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
8. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve Sürekli kaygı düzeyleri öğrenim gördükleri sınıflara göre farklılaşmakta mıdır?
9. Öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile sürekli kaygı düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır ?

2.5. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Malatya Yeşilyurt ve Battalgazi ilçelerinde resmi okullarda öğrenim gören orta öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. 2016-2017 eğitim öğretim yılı istatistikleri yayınlanmadığından 2015-2016 eğitim-öğretim yılı istatistikleri kullanılmıştır. 2015-2016 eğitim-öğretim yılında resmi okullarda 43.831 öğrenci öğrenim görmüştür. Öğrencilerin dağılımı tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Evrendeki Öğrencilerin Dağılımı

Genel Orta Öğretim			Mesleki ve Teknik Orta Öğretim		
Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam
8656	9069	18.265	13.501	12.065	25.566

Toplam Öğrenci Sayısı : 43.831

Genel Orta Öğretim : Genel Lise, Anadolu Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi, Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi ve Özel Liseler.

Mesleki ve Teknik Ortaöğretim : İmam Hatip Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Mesleki ve Teknik Liseler, Özel Eğitim Meslek Liseleri ve Özel Meslek Liseleri.

Örneklem seçiminde tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme 275'i genel orta öğretim kurumlarında, 254'ü mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarında öğrenim gören 529 öğrenci dahil edilmiştir.

2.6. Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin internet bağımlılıklarını ölçmek amacıyla İnternet Bağımlılığı Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek, “Patolojik İnternet Kullanımını” belirlemek için Kimberley Young’ın (1998), DSM-IV’ün “Psikoaktif Madde Bağımlılığı” ölçeğinden uyarlayarak hazırladığı 7 maddelik tanı anketinin geliştirilmiş 20 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Bayraktar tarafından KKTC’de gerçekleştirilmiş, Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur. Likert tarzı bir ölçek olan İnternet Bağımlılık Ölçeği’nde katılımcıdan “Hiçbir zaman” “Nadiren” “Arada sırada” “Çoğunlukla” “Çok sık” ve “Devamlı” seçeneklerinden birini işaretlemesi istenmektedir. Bu seçeneklere sırasıyla 0, 1, 2, 3, 4 ve 5 puan verilmektedir. 80 ve üzeri puan alanlar “Patolojik İnternet Kullanıcısı” olarak tanımlanmaktadır. 50-79 puan arası olanlar “Sınırlı Symptom Gösterenler”, 50 puan ve altı alanlar “Symptom Göstermeyenler” olarak tanımlanmıştır (Bayraktar, 2001:54).

Öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi için Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Bu envanter, Spielberger ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir (Spielberg vd.,1970) Ölçeğin Türkiye’deki geçerlik ve güvenilirliği Öner ve Le Compte tarafından yapılmış, Alpha güvenirlik katsayısı Sürekli Kaygı Ölçeği için çeşitli uygulamalarda 0.83-0.87, Durumluk Kaygı Ölçeği için 0.94-0.96 arasında bulunmuştur (Öner, LeCompte, 1985). Araştırmada Sürekli

kaygı ölçeği kullanılmıştır. Sürekli kaygı ölçeği, bireyin içinde bulunduğu durum ve koşullardan bağımsız olarak, genellikle kendini nasıl hissettiğini belirler (Öner, 2012:510).

2.7. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada bağımlı değişkenlere ait puanların bağımsız değişkenlerin alt birimlerine ait gözlemlerdeki dağılımı normallik sayıltısı açısından incelenmiştir. Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk test sonuçları ve normal eğrili histogram, dağılımın normal olduğunu göstermektedir. Analizlerde parametrik istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Bu amaçla veriler, betimleyici analizler (ortalama ve standart sapma) ile parametrik analizler olan bağımsız gruplar için t-testi, tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi kullanılarak test edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik program yazılımı kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < ,05$ alınmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerinin kişisel bilgilerine, bilgisayar bağımlılık düzeylerine ve sürekli kaygı düzeylerine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Kişisel Bilgilerine Ait Bulgular

		Frekans	%
Cinsiyet	Kız	258	48,8
	Erkek	271	51,2
Sınıf	Dokuzuncu Sınıf	133	25,1
	Onuncu Sınıf	148	28,0
	On Birinci Sınıf	135	25,5
	On İkinci Sınıf	113	21,4
Okul Türü	Genel Orta Öğretim	275	52
	Mesleki Orta Öğretim	254	48
Bilgisayar var mı?	Evet	319	60,3
	Hayır	210	39,7
Mobil internet bağlantısı var mı?	Evet	319	60,3
	Hayır	210	39,7
Sabit internet bağlantısı var mı?	Evet	282	53,3
	Hayır	247	46,7
İnternet Kafeye Gitme durumu	Gitmem	342	64,7
	Nadiren	164	31,0
	Sık sık	23	4,3
Toplam		529	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %48,8'i (258 kişi) kız, %21,2'si (271 kişi) erkek, %25,1'i (133 kişi) dokuzuncu sınıfta, %28'i (148 kişi) onuncu sınıfta, %25,5'i (135 kişi) on birinci sınıfta, %21,4'ü (113 kişi) on ikinci sınıfta öğrenim görmekte, %52'si (275 kişi) genel orta öğretim kurumlarında, %48'i (254 kişi) mesleki orta öğretim kurumlarında öğrenim görmekte, %60,3'ü (319 kişi) bir bilgisayara sahip, %39,7'si (210 kişi) bir bilgisayara sahip değil, %60,3'ü (319 kişi) mobil internet bağlantısına sahip, %39,7'si (210 kişi) mobil internet bağlantısına sahip değil, %53,3'ü (282 kişi) sabit internet bağlantısına sahip, %46,7'si (247 kişi) sabit internet bağlantısına sahip değil ve

%64,7'si (342 kişi) internet kafe'ye gitmemekte, %31'i (164 kişi) nadiren gitmekte ve %4,3'ü (23 kişi) ise sık sık gitmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin İnternet Bağımlılık Düzeyleri

Semptom Göstermeyen	448	84,7
Sınırlı Semptom Gösteren	70	13,2
Patolojik İnternet Kullanıcısı	11	2,1
Toplam	529	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin %84,7'si Semptom göstermeyen, % 13,2'si Sınırlı Semptom gösteren ve %2,1'i ise patolojik internet kullanıcısıdır.

Yapılan çalışmalarda farklı sonuçlar elde edilmiştir. Günüş (2009:63) yapmış olduğu çalışmada araştırmaya katılanların %10,1'inin internet bağımlısı, %26,4'ü olası bağımlı (risk altında), %29,4'ü eşik grubunda ve %34,1'i bağımlı olmayan grupta yer almıştır. Yılmaz, Şahin, Haseski & Erol (2014:137) yaptıkları çalışmada lise öğrencilerinin % 16,3'ünün yüksek düzeyde internet bağımlısı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Taylan ve Işık (2015:869) yapmış oldukları çalışmada ortaokul ve lise öğrencilerinin %4,1'i internet bağımlısı olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Bayraktar (2001:90) yaptığı çalışmada elde ettiği sonuçlara göre internet kullanan ergenlerin %1.1'i Patolojik İnternet Kullanıcısı, %11'i Sınırlı Semptom Gösteren ve %87.8'i ise Semptom Göstermeyen internet kullanıcısıdır.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 4. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Cinsiyete Göre t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
İnternet Bağımlılığı	Kız	258	29,3605	19,24302	527	1,199	,231
	Erkek	271	27,2841	20,51821			
Sürekli Kaygı	Kız	258	48,6899	7,37152	527	5,285	,000
	Erkek	271	45,0590	8,36772			

Tablo 4'e göre araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma yoktur ($t_{(527)} = 1,199$, $p > 0.05$). Kız ($\bar{x} = 29,3605$) ve Erkek ($\bar{x} = 27,2841$) öğrencilerin internet bağımlılıklarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde kız ve erkeklerin internet bağımlılıklarının aynı olduğu görülmektedir.

Sürekli Kaygı düzeyleri arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır. ($t_{(527)} = 5,285$, $p < 0.05$). Kız ($\bar{x} = 48,6899$) ve Erkek ($\bar{x} = 45,0590$) öğrencilerin sürekli kaygı puanlarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde kız öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

İnternet bağımlılığı ve cinsiyet arasındaki ilişkilere yönelik çalışmalarda elde edilen sonuçlar farklılık göstermektedir. Yapılan bazı çalışmalarda erkeklerin internet bağımlılık düzeylerinin kızlardan yüksek olduğu bulunmuştur. (Esen ve Siyez, 2011:131, Balta ve Horzum, 2008:195, Günüş, 2009:76, DiNicola, 2004:72, Çelik, Çelen ve Seferoğlu, 2014, Çevik ve Çelikkaleli, 2010: 231, Yılmaz, Şahin, Haseski & Erol, 2014:136, Zorbaz ve Tuzgöl Dost, 2014:303, Waldo, 2014:2003, Jang & Ji, 2012:292).

Turkish Studies

Bazı çalışmalarda ise kızlarla erkeklerin internet bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur (Park, Kim ve Cho, 2008, Bayraktar, 2001:90, Ergin, Uzun ve Bozkurt, 2013:136, Bilge, 2012:100, Lee, Ko, Song, Kwon, Lee, Nam, Jung ,2007:280).

Sürekli kaygı düzeyi ve cinsiyet arasındaki ilişkilere yönelik çalışmalar incelendiğinde genel olarak kızların sürekli kaygı düzeyleri ile erkeklerin sürekli kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve kızların sürekli kaygı düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğu görülmektedir (Deveci, Çalmaz ve Açık, 2012:194, Kaya ve Varol, 2004:45, Yılmaz, Dursun, Güngör Güzeler ve Pektaş, 2014:20, Khodayarifard, Anshel ve Brinthaup, 2006:31, Visser, Knaap, Loo, Weerd, Ohl, Bos,2010:1600,).

Bazı çalışmalarda ise kızların sürekli kaygı düzeyleri ile erkeklerin sürekli kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Nacar, İmamoğlu, Karahüseyinoğlu, Açıak, 2011:8, Karataş, Arslan ve Karataş, 2014:234).

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 5. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Okul Türüne Göre T Testi Sonuçları

	Okul Türü	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
İnternet Bağımlılığı	Genel Orta Öğretim	275	29,7455	17,67862	527	1,744	,082
	Mesleki Orta Öğretim	254	26,7283	22,01044			
Sürekli Kaygı	Genel Orta Öğretim	275	46,7891	8,01453	527	,120	,904
	Mesleki Orta Öğretim	254	46,8740	8,20006			

Tablo 5'e göre Genel Orta Öğretim ve Mesleki orta öğretimde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma yoktur ($t_{(527)} = 1,744$, $p > 0.05$). Genel orta öğretim ($\bar{x}=29,7455$) ve Mesleki Orta Öğretim ($\bar{x}=26,7283$) de öğrenim gören öğrencilerinin internet bağımlılıklarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde internet bağımlılıklarının aynı olduğu görülmektedir.

Yüksel, Yılmaz(2016:1037) yaptıkları çalışmada öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin okul türüne göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Sürekli Kaygı düzeyleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma yoktur. ($t_{(527)} = 0,120$, $p > 0.05$). Genel orta öğretim ($\bar{x}=46,7891$) ve Mesleki Orta Öğretim ($\bar{x}=46,8740$) öğrencilerin sürekli kaygı puanlarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde sürekli kaygı düzeylerinin aynı olduğu görülmektedir.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 6. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bilgisayara Sahip Olma Durumuna Göre T Testi Sonuçları

	Bilgisayar Var mı?	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	319	30,6803	19,82116	527	3,427	,001
	Hayır	210	24,6762	19,55289			
Sürekli Kaygı	Evet	319	47,8401	7,93663	527	3,576	,000
	Hayır	210	45,2952	8,11452			

Turkish Studies

Tablo 6'a göre gibi araştırmaya katılan öğrencilerin bilgisayara sahip olma durumlarına göre internet bağımlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır ($t_{(527)} = 3,427$, $p < 0.05$). Bilgisayara sahip olan ($\bar{x}=30,6803$) öğrencilerin ve bilgisayara sahip olmayan ($\bar{x}=24,6762$) öğrencilerin internet bağımlılıklarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde bilgisayara sahip olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin bilgisayara sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Aynı şekilde bilgisayara sahip olma durumlarına göre Sürekli Kaygı düzeyleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır. ($t_{(527)} = 3,576$, $p < 0.05$). Bilgisayara sahip olan ($\bar{x}=47,8401$) öğrencilerin ve bilgisayara sahip olmayan ($\bar{x}=45,2952$) öğrencilerin sürekli kaygı puanlarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde bilgisayara sahip olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin bilgisayara sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 7. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Mobil İnternet Bağlantısına Sahip Olma Durumuna Göre T Testi Sonuçları

Mobil İnternet Bağlantısı Var mı?		n	$\bar{x}$	n	sd	t	p
İnternet Bağımlılığı	Evet	319	32,1975	20,64149	527	5,717	,000
	Hayır	210	22,3714	17,18002			
Sürekli Kaygı	Evet	319	47,5580	8,23107	527	2,563	,011
	Hayır	210	45,7238	7,77740			

Tablo 7'e göre gibi araştırmaya katılan öğrencilerin mobil internet sahip olma durumlarına göre internet bağımlılık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır ($t_{(527)} = 5,717$, $p < 0.05$). mobil internet bağlantısına sahip olan ($\bar{x}=32,1975$) öğrencilerin ve mobil internet bağlantısına sahip olmayan ($\bar{x}=22,3712$) öğrencilerin internet bağımlılıklarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde mobil internet bağlantısına sahip olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin mobil internet bağlantısına sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Aynı şekilde mobil internet bağlantısına sahip olma durumlarına göre Sürekli Kaygı düzeyleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır. ($t_{(527)} = 2,563$, $p < 0.05$). Mobil internet bağlantısına sahip olan ($\bar{x}=47,5580$) öğrencilerin ve mobil internet bağlantısına sahip olmayan ($\bar{x}=45,7238$) öğrencilerin sürekli kaygı puanlarına ilişkin ortalamalar incelendiğinde mobil internet bağlantısına sahip olan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin mobil internet bağlantısına sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 8.Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin İnternet Kullanım Sürelerine Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Saat	N	$\bar{x}$	s		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalama ası	F	p	Fark
Hiç	89	14,33	12,96	Gruplar arası	61239,680	8	7654,96 0	26,866	,000	Hiç- 2,3,4,5
1	127	21,93	16,14	Gruplar içi	148164,725	520	284,932			, 6,7,8
2	96	26,41	18,01	Toplam	209404,405	528				1- 4,5,6, 7,8
3	70	31,22	15,59							3-7,8
4	53	33,09	17,14							2-6,7,8
5	22	37,95	18,77							
6	21	45,33	15,87							
7	18	49,33	19,72							
8	33	53,21	24,09							

Tablo 8'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin *İnternet Bağımlılığı Düzeyleri* arasında *İnternet Kullanım Sürelerine Göre* istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. ($F_{(8; 520)} = 26,866$, $p < .05$). İnterneti hiç kullanmayan ($\bar{x}=14,33$) öğrenciler ile 2 saat ($\bar{x}=26,41$), 3 saat ($\bar{x}=31,22$), 4 saat ($\bar{x}=33,09$), 5 saat ($\bar{x}=37,95$), 6 saat ($\bar{x}=45,33$), 7 saat ($\bar{x}=49,33$) ve 8 saat ($\bar{x}=53,21$) kullananlar arasında, 1 saat ($\bar{x}=21,93$) kullananlar ile 4 saat ($\bar{x}=33,09$), 5 saat ($\bar{x}=37,95$), 6 saat ($\bar{x}=45,33$), 7 saat ($\bar{x}=49,33$) ve 8 saat ($\bar{x}=53,21$) kullananlar, 3 saat ($\bar{x}=31,22$) kullananlar ile 7 saat ($\bar{x}=49,33$) ve 8 saat ($\bar{x}=53,21$) kullananlar, 2 saat ($\bar{x}=26,41$) kullananlar ile 6 saat ($\bar{x}=45,33$), 7 saat ($\bar{x}=49,33$) ve 8 saat ($\bar{x}=53,21$) kullananlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu bulgudan hareketle interneti daha az kullanan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin interneti daha fazla kullanan öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

İnternet bağımlılığı ve internet kullanım sürelerine yönelik çalışmalar incelendiğinde internet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ve bir günde daha fazla sürede internet kullanan kişilerin internet bağımlık düzeyleri daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır (Döner, 2011:58, Lee ve diğerleri, 2007:280, Ngai, 2007:231, Günüş, 2009:90, Balkan, 2011 :236).

Bu çalışmada, semptom göstermeyen öğrencilerin interneti haftada ortalama 15,89 Sınırlı semptom gösteren öğrencilerin 32,48 ve Patolojik internet kullanıcısı olan öğrencilerin 42,63 saat internet kullandıkları ortaya çıkmıştır.

Yapılan araştırmalarda İnternet bağımlık düzeylerine göre kullanıcıların günlük ve haftalık internet kullanım saatleri birbirinden farklılık göstermektedir. Hardie ve Tee (2007:40) Patolojik İnternet Kullanıcısı olan bireylerin interneti haftada ortalama 68.88 saat, Sınırlı Semptom Gösterenlerin ortalama 35,70 saat ve Semptom Göstermeyenlerin ortalama 21,84 saat kullandıklarını tespit etmişlerdir. Simkova ve Cincera (2004:538) bağımlı bireylerin haftada ortalama 44 saat bağımlı olmayan bireylerin ise ortalama 13 saat internet kullandıklarını tespit etmişlerdir. Kaltiala-Heino, Lintonen, Rimpela(2004:94) bağımlı bireylerin günlük ortalama 2,7 saat, bağımlı olmayan bireylerin ise 1,3 saat kullandıklarını tespit etmişlerdir. Batıgün, Hasta (2010:217) internet bağımlılığı olan bireylerin günde ortalama 2.17 saat internete bağlı kaldıklarını tespit etmişlerdir.

Turkish Studies

Lee ve diğerleri (2007:280), İnternet bağımlısı olanların haftada 21,14 ile 41,16 saat arasında internet kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 9.Öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeylerinin İnternete Kullanım Sürelerine Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Saat	N	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Hiç	89	45,30	8,24	Gruplar arası	1045,328	8	130,666	2,024	,042	Hiç-7,8
1	127	45,57	7,73	Gruplar içi	33567,360	520	64,553			1,4-8
2	96	47,58	8,44	Toplam	34612,688	528				
3	70	47,74	6,92							
4	53	46,60	6,54							
5	22	47,18	8,08							
6	21	46,90	6,70							
7	18	49,50	6,51							
8	33	50,27	12,16							

Tablo 9'a göre araştırmaya katılan öğrencilerin Sürekli kaygı düzeyleri arasında İnternet Kullanım Sürelerine Göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. ($F_{(8; 520)} = 2,024, p < .05$). İnterneti hiç kullanmayanlar ($\bar{x}=45,30$) ile 7 ($\bar{x}=49,50$) ve 8 saat ($\bar{x}=50,27$) kullananlar arasında aynı zamanda 1 saat ($\bar{x}=45,57$) ve 4 saat ($\bar{x}=46,60$) kullananlar ile 8 saat ($\bar{x}=50,27$) kullananlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle interneti daha az kullanan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin interneti daha fazla kullanan öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 10. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Saat	n	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Hiç (a)	324	25,86	19,02	Gruplar arası	24066,503	4	6016,626	17,011	,000	e-a,b,c,d
1-2(b)	144	27,09	17,37	Gruplar içi	185337,902	524	353,698			c-a,b
3-4(c)	34	39,44	18,94	Toplam	209404,405	528				
5-6(d)	15	37,46	16,02							
7 +(e)	12	65,33	29,83							

Tablo 10'a göre araştırmaya katılan öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeyleri arasında Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. ($F_{(4; 524)} = 17,011, p < .05$). Bilgisayarı 7 saat üzeri ($\bar{x}=65,33$) kullananlar ile hiç kullanmayanlar ($\bar{x}=25,86$), 1-2 saat kullananlar ($\bar{x}=27,09$), 3-4 saat kullananlar ($\bar{x}=39,44$) ve 5-6 saat kullananlar ($\bar{x}=37,46$) arasında ve 3-4 saat kullananlar ($\bar{x}=39,44$) ile hiç kullanmayanlar ($\bar{x}=25,86$), 1-2 saat kullananlar ($\bar{x}=27,09$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle bilgisayarı daha az

kullanan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin bilgisayarı daha fazla kullanan öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 11. Öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Saat	n	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
Hi	324	46,65	8,01	Gruplar	729,144	4	182,286	2,819	,025	7+-Hiç
Ç				arası						
1-2	144	46,98	7,47	Gruplar içi	33883,544	524	64,663			
3-4	34	46,00	7,12	Toplam	34612,688	528				
5-6	15	45,06	5,82							
7 +	12	54,16	16,50							

Tablo 11'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeyleri arasında Bilgisayar Kullanım Sürelerine Göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. ($F_{(4; 524)} = 2,819, p < .05$). Bilgisayarı 7 saat üzeri ($\bar{x}=54,16$) kullananlar ile hiç kullanmayanlar ($\bar{x}=46,65$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle bilgisayarı daha az kullanan öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin bilgisayarı daha fazla kullanan öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 12. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Aile Gelirine Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

a- 1-1000 TL b- 1001-2000 TL c- 2011-3000 TL d) 3001-4000 TL
e- 4001-5000 TL f-5001-6000 TL g-6001 TL ve Üzeri

Gelir	n	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
a	141	24,63	20,48	Gruplar	5302,977	6	883,830	2,260	,037	a-d,e,g
b	186	27,13	19,91	arası						
c	68	30,13	20,33	Gruplar içi	204101,427	522	390,999			
d	58	32,43	15,83	Toplam	209404,405	528				
e	27	33,11	22,56							
f	24	31,37	17,63							
g	25	34,88	20,01							

Tablo 12'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin İnternet bağımlılığı düzeyleri arasında aile gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. ($F_{(6; 522)} = 2,260, p < .05$). Aile geliri 1-1000 TL ($\bar{x}=24,63$) olan öğrenciler ile aile geliri 3001-4000($\bar{x}=32,43$) , 4001-5000 ($\bar{x}=33,11$) ve 6001 TL ve üzeri olan ($\bar{x}=34,88$) öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle aile geliri düşük olan öğrencilerin internet bağımlılıklarının aile geliri yüksek olan öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

İnternet bağımlılığı ve aile gelir düzeyine yönelik çalışmalar incelendiğinde aile gelir düzeyi ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı (Balta ve Horzum, 2008 :202, Esen, 2010:78, Koyuncu, Ünsal ve Aslantaş, 2012: 251, Park, Kim ve Cho, 2008). Fakat bazı

çalışmalarda ise aile gelir düzeyi ile internet bağımlılığı arasında anlamlı bir farklılığın olduğu aile geliri yükseldikçe internet bağımlılık düzeylerinin de yükseldiği ortaya çıkmıştır (Şahin, 2011:58, Günüş, 2009:81)

Tablo 13. Öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeylerinin Aile Gelirine Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Gelir	n	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
a	141	46,69	8,81	Gruplar arası	255,929	6	42,655	,648	,692	Yok
b	186	46,50	8,40	Gruplar içi	34356,759	522	65,818			
c	68	46,88	8,21	Toplam	34612,688	528				
d	58	46,10	5,74							
e	27	49,00	7,75							
f	24	47,75	6,67							
g	25	48,32	7,73							

Tablo 13'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin Sürekli kaygı düzeyleri arasında Aile gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($F_{(6; 522)} = ,648, p > .05$). Bu bulgudan hareketle aile gelirinin öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerini etkilemediği söylenebilir.

Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 14. Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Sınıf	n	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
9	133	27,90	22,13	Gruplar arası	291,544	3	97,181	,244	,866	Yok
10	148	28,96	19,15	Gruplar içi	209112,861	525	398,310			
11	135	28,91	18,40	Toplam	209404,405	528				
12	113	27,13	20,06							

Tablo 14'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin İnternet bağımlılık düzeyleri arasında öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($F_{(3; 525)} = ,244, p > .05$). Bu bulgudan hareketle öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfların öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini etkilemediği söylenebilir.

Tablo 15. Öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeylerinin Öğrenim Gördükleri Sınıflara Göre Anova Testi Analizi Sonuçları

Sınıf	n	$\bar{x}$	S		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Fark
9	133	46,10	7,74	Gruplar arası	127,125	3	42,375	,645	,586	Yok
10	148	46,70	7,57	Gruplar içi	34485,563	525	65,687			
11	135	47,36	7,40	Toplam	34612,688	528				
12	113	47,21	9,81							

Tablo 15'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin Sürekli kaygı düzeyleri arasında öğrenim gördükleri sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($F_{(3; 525)} = ,645, p > ,05$). Bu bulgudan hareketle öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfların öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerini etkilemediği söylenebilir.

Dokuzuncu Alt Probleme Ait Bulgular

İnternet Bağımlılığı Puanları ile Sürekli Kaygı Puanları arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	N	r	p
İnternet Bağımlılığı Toplam Puanları	529	0,281	0,000
Sürekli Kaygı Toplam Puanları			

Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı Toplam Puanları ile Sürekli Kaygı Toplam Puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin internet bağımlılığı arttıkça sürekli kaygı düzeyleri de artmaktadır. $r=0.281, p<.01$.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılıkları ile sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar; öğrencilerin internet bağımlısı olmadığı yönündedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sadece %2,1'i patolojik internet kullanıcısıdır. Öğrencilerin %84,7'si Semptom göstermeyen, % 13,2'si Sınırlı Semptom gösteren internet kullanıcısıdır.

Öğrencilerin %60,3'ü(319 kişi) mobil internet bağlantısına sahip ve %53,3'ü(282 kişi) sabit internet bağlantısına sahiptir. Bu değerler Türkiye ortalamasının altındadır. Türkiye genelinde İnternet erişim imkanına sahip hanelerin oranı 2016 yılı Nisan ayında %76,3 tür. (TÜİK,2016a). Bunun sebebi öğrencilerin aile gelir düzeyleri olabilir. Öğrencilerin %61,8'nin aylık aile gelirleri 1-2000 TL arasındadır. Araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri arasında bir farklılık bulunmamıştır. Bu durum hem erkeklerin hem de kızların teknolojiye daha çok ilgi duymaları ve teknolojik gelişmeleri daha yakından takip etmeleriyle açıklanabilir.

Kız öğrencilerin sürekli kaygı düzeyleri erkek öğrencilerden daha fazladır. Bu durum kız çocukların erkek çocuklara oranla daha titiz ve sürekli bir telaş içinde olmaları nedeniyle tüm günlük aktiviteleri içerisinde heyecansal durumları daha yoğun yaşamaları ve bu yoğunluğu uzun süre devam ettirmeleriyle açıklanabilir (Aral ve Başar, 1988:9)

Öğrenim gördükleri okul türüne göre internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğrenim görülen okulun türü öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini ve sürekli kaygı düzeylerini etkilememektedir.

Bilgisayara sahip olan öğrencilerin internet bağımlık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin bilgisayara sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca bilgisayar karşısında daha fazla zaman geçiren öğrencilerin internet bağımlık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin bilgisayar karşısında daha az zaman geçiren öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu konuda anne ve babalara önemli görevler düşmektedir. Evde bilgisayar kullanım süreleri, saatleri belirlenmeli ve bilgisayar kullanımı belirli kurallara bağlanmalıdır. Bilgisayarı gereğinden fazla kullanmanın olumsuz etkileri çocuğa mutlaka anlatılmalıdır. Bilgisayar anne baba denetiminde çocuğa sunulmalıdır.

Mobil internet bağlantısına sahip olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin mobil internet bağlantısına sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Akıllı cep telefonlarının artışı ile internete artık her yerde ulaşılabilir. Bu telefonlar sürekli çocukların yanında olduğu için anne babalar bu araçlar üzerinden internete girişleri kontrol edememektedir. Mutlaka güvenli internet hizmeti veren iletişim firmaları tercih edilmeli ve daha az internet kotası olan paketler tercih edilmelidir. Okulda da öğretmenlerin ve okul yönetimlerinin bu konuda tedbirler almaları gerekmektedir.

İnternet kullanım süresi fazla olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin internet kullanım süresi az olan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bireyler bazen gerçek hayatta alamadıkları sevgi, saygı ve önemi sanal ortamlarda aldıklarını düşünmekte ve internet karşısında daha fazla zaman geçirmektedirler. Okulda öğretmenler tarafından öğrencilere internet kullanımı ile ilgili etik ilkeler mutlaka anlatılmalıdır.

Aile geliri fazla olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin aile geliri az olan öğrencilerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Aile gelirinin artması ile öğrencilere akıllı telefon, dizüstü bilgisayar, tablet, masaüstü bilgisayar gibi teknolojik araçlar aileler tarafından kolaylıkla alınabilmektedir.

Öğrenim görülen sınıfa göre internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeyleri arasında bir fark bulunmamıştır.

Öğrencilerin İnternet Bağımlılığı düzeyleri ile Sürekli Kaygı düzeyleri arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin internet bağımlılığı arttıkça sürekli kaygı düzeyleri de artmaktadır. Sanal ortamda kontrolsüz olarak gezinme, uygun olmayan siteler girişler, iletişim ihtiyacının sadece sanal ortamda karşılanması gibi faktörler bu kaygının artmasına neden olabilir.

Çalışmada elde edilen sonuçlara göre internet bağımlısı diyebileceğimiz öğrenci oranı %2,1 dir. Yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlarla karşılaştırıldığında bu düşük bir orandır. Fakat bilgi ve iletişim teknolojisinde ve yazılımlarda yaşanan gelişmeler bunu olumsuz yönde etkileyebilir. Özellikle öğretmenlerin ve anne babaların bu konuda dikkatli olmaları gerekmektedir.

5. KAYNAKÇA

- APA(2013). American Psychiatric Association, Diagnostic And Statistical Manual Of Mental Disorders DSM-V. London: American Psychiatric Publishing
- Aral, N. Başar, F. (1998). Çocukların Kaygı Düzeylerinin Yaş, Cinsiyet, Sosyo Ekonomik Düzey ve Ailenin Parçalanma Durumuna Göre İncelenmesi. **Eğitim ve Bilim**, v. 22, n. 110, 7-11
- Arısoy, Ö. (2009). İnternet bağımlılığı ve tedavisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1, 55-67.
- Ayas, T. ve Horzum, M.B.(2013). İlköğretim Öğrencilerinin İnternet Bağımlılığı ve Aile İnternet Tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 4 (39), 46-57
- Balkan, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bilgisayar-İnternet Bağımlılığı ve Aile Fonksiyonları Arasındaki İlişki. *e-Journal of New World Sciences Academy*. 6(1), 231-239
- Balta, Ö.Ç.ve Horzum, M.B. (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41, 185-203.

- Batıgün, A.D., ve Hasta, D. (2010). İnternet bağımlılığı: Yalnızlık ve Kişilerarası İlişki Tarzları Açısından Bir Değerlendirme. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*.11, 213-219
- Bayraktar F. (2001). Ergenlik döneminde internet kullanımının rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bilge, F. (2012). Bir Gurup İlköğretim Öğrencisinde Bilgisayara Yönelik Bağımlılık Eğilimi Değerlendirmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 43, 96-105
- Budak, S. (2005). Psikoloji Sözlüğü. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları
- Chou, C., Hsiao, M. (2000). Internet addiction, usage, gratifications, and pleasure experience: the Taiwan College Student's case. *Computers & Education* 35 65-80
- Çelik, A., Çelen, F.K. ve S.S., Seferoğlu (2014). Ortaokul Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Akademik Bilişim 2014*,5-7 Şubat 2014, Mersin Üniversitesi, Mersin
- Çevik, B. G. ve Çelikkaleli, Ö. (2010) Ergenlerin arkadaş bağıllığı ve internet bağımlılığının cinsiyet, ebeveyn tutumu ve anne baba eğitim düzeylerine göre incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 225-240.
- Deveci, A.E., Çalmaz, A ve Açık, Y. (2012). Doğu Anadolu'da yeni açılan bir üniversitenin öğrencilerinde kaygı düzeylerinin sağlık, sosyal ve demografik faktörler ile ilişkisi. *Dicle Tıp Dergisi*, 39 (2): 189-196
- DiNicola, M. D. (2004). Pathological Internet Use Among College Students: The Prevalence of Pathological Internet Use and its Correlates. Unpublished Doctoral Dissertation, Ohio University, USA.
- Döner, C. (2011). İlköğretim Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığının Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Esen, E. ve Siyez, D.M. (2011). Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-sosyal Değişkenlerin İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 127-138
- Ergin,A., Uzun, S.U., ve Bozkurt, A.İ. (2013). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı Sıklığı ve Etkileyen Etmenler. *Pamukkale Tıp Dergisi*, 6(3):134-142
- Ersen, S ve Hatun, O. (2015). İnternet Bağımlılığı ile Başa Çıkmada Bilişsel Davranışçı Yaklaşımın Kullanılması: Bir Olgu Sunumu. *The Turkish Journal on Addictions* 2(1), 53-83
- Esen, E. (2010). Ergenlerde İnternet Bağımlılığını Yordayan Psiko-Sosyal Değişkenlerin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Goldberg, I. (1997). Are you suffering from Internet Addiction Disorder? <http://www.webs.ulpgc.es/aeaps/JR/Documentos/ciberadictos.doc> 02 Şubat 2017 tarihinde erişildi.
- Günüç, S. (2009). İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Bazı Demografik Değişkenler ile İnternet Bağımlılığı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Hardie, E., ve Tee, M.Y. (2007). Excessive Internet Use: The Role of Personality, Loneliness and Social Support Networks in Internet Addiction. *Australian Journal of Emerging Technologies and Society*, 5(1), 34-47.

- Jang, M. H., & Ji, E. S. (2012). Gender Differences in Associations Between Parental Problem Drinking and Early Adolescents' Internet Addiction. *Journal of Specialists in Pediatric Nursing*, 17(4), 288– 300.
- Kaltiala-Heino, R., Lintonen, T., and Rimpela, A. (2004). Internet Addiction? Potentially Problematic Use of The Internet in a Population of 12–18 Year-Old Adolescents. *Addiction Research and Theory*, 12(1), 89–96.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Basımevi
- Karataş, Z., Arslan, D. ve Karataş, M.E. (2014). Öğretmenlerin Sürekli, Durumluk Kaygı ve Bitişik Eğitim Yazı Kaygılarının İncelenmesi Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Educational Sciences: Theory &Practice, 14(1), 229-248.
- Kaya, M. ve Varol, K. (2004) İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri. *On dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17:31-63.
- Khodayarifard, M. Anshel, M.H. & Brinthaup, T.M. (2006). Relationships Between Attributional Style and Trait Anxiety for Preadolescent Australian Boys and Girls. *Australian Journal of Educational & Developmental Psychology* Vol. 6, 26-38.
- Kodaman, U., Dinç, M.(2011). *Teknolojiye Yerinde Yeterince.. Yeşilay TBM Alan Kitaplığı Dizisi: 9*, İstanbul: Kültür Sanat Basımevi.
- Koyuncu, T., Ünsal, A. ve Arslantaş, D. (2012). İlköğretim ve Lise Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve Yalnızlık. 15.Ulusal Halk Sağlığı Kongresi. http://halksagligiokulu.org/anasayfa/components/com_booklibrary/ebooks/15.UHSK%20K%C4%B0TAP_14_10_12.pdf 10 şubat 2017 tarihinde indirildi.
- Köknel, Ö., (1985). *Kaygıdan Mutluluğa Kişilik*. İstanbul : Altın Kitaplar Yayın Evi.
- Lee, M-S., Ko, Y-H., Song, H-S., Kwon, K.-H., Lee, H-S., Nam, M. & Jung, I-K., (2007). Characteristics of internet use in relation to game genre in Korean adolescents. *Cyberpsychology & Behavior*. 10(2), 278-285.
- Nacar, E., İmamoğlu, O., Karahüseyinoğlu, M.F., Açıkalın, M. (2011). Hentbolcuların Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından Araştırılması. *E-Journal Of New World Sciences Academy Sports Sciences*, 6, (1), 1-12.
- Ngai, S. S., (2007). Exploring the validity of the internet addiction test for students in grades 5-9 in Hong Kong. *International Journal of Adolescence and Youth*, Volume. 13:3, 221-237
- Ocaktan, M. E., Keklik, A., & Çöl, M. (2002). Abidinpaşa sağlık ocağında çalışan sağlık personelinde s pielberg durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 55 (1), 21-28.
- Öner N, Le Compte A.(1985) *Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları,
- Öner, N. (2012). *Türkiye de Kullanılan Psikolojik Testlerden Örnekler*. İstanbul: Boğaz içi Üniversitesi Yayınevi.
- Öztürk, Ö., Odabaşoğlu, G., Eraslan, D., Genç, Y. ve Kalyoncu, Ö.A. (2007). İnternet Bağımlılığı: Kliniği ve Tedavisi, *Bağımlılık Dergisi*, 8 (1), 36-41

- Pacheco-Unguetti, A.P., Acosta, A., Callejas, A. and Lupiáñez, J. (2010). Attention and Anxiety: Different Attentional Functioning Under State and Trait Anxiety. *Psychological Science* XX(X) 1–7
- Park, S.K., Kim, J.Y. & Cho, C.B. (2008). Prevalence of internet addiction and correlations with family factors among South Korean adolescents.. (n.d.) >*The Free Library*. (2014). 07 Şubat 2017 de erişildi. <https://www.thefreelibrary.com/Prevalence+of+internet+addiction+and+correlations+with+family+factors...-a0191213842>
- Peng, H. and Huang, T.C. (2014). An Examination Of College Students' State Anxiety to Trait Anxiety, Problem Solving Status And Spirituality. *International Journal of Academic Research and Reflection* Vol. 2, No. 4,64-80.
- Sato, T. (2006). Internet addiction among students: prevalence and psychological problems in Japan. *Japan Medical Association Journal*, 49(7), 279-283.
- Simkova, B. ve Cincera, J. (2004). Internet Addiction Disorder and Chatting in the Czech Republic. *Cyberpsychology & Behavior*, 7(5).
- Spielberger, C. D. , Gorsuch, R.L., Lushene, R. E., (1970). *Manual for State-Trait Anxiety Inventory*.California: Consulting Psychologist Press,
- Şahin, M. (2011). İlköğretim Okulu Öğrencilerindeki İnternet Bağımlılığı. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Taylan, H.H ve Işık, M. (2015). Sakarya'da Ortaokul ve Lise Öğrencilerinde İnternet Bağımlılığı. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/6 Spring, 855-874
- Trousselard, M., Steiler, D., Lebreton, A., Beers, P.V., Drogout, C., Denis, J., Chennaoui, M., Canini, F. (2014). Stress Management Based on Trait-Anxiety Levels and Sleep Quality in Middle-Aged Employees Confronted with Psychosocial Chronic Stress. *Psychology*. Vol.5, No.1, 78-89
- TÜİK (2016a) T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu. Haber Bülteni, Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, 2016. 18 Ağustos 2016; Sayı:21779.
- TÜİK (2016b). T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu. Haber Bülteni, İstatistiklerle Gençlik, 2015. 17 Mayıs 2016 Sayı: 21517
- Visser,L., Knaap, L.J., Loo, A.J.A.E. Weerd, C.M.M., Ohl, F. & Bos, R. (2010). Trait anxiety affects decision-making differently in healthy men and women: Towards gender-specific endophenotypes of anxiety. *Neuropsychologia*. 48, 1598–1606
- Young K.S. (1998) Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychol Behavior*;1(3):237-244.
- Young K.S. (2004). Internet Addiction A New Clinical Phenomenon and Its Consequences. *American Behavioral Scientist*, Vol. 48 No. 4 402-415
- Yılmaz, E., Şahin,Y. L., Haseski, H. İ. ve Erol, O. (2014). Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Balıkesir İli Örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 4(1). 133-144.
- Yılmaz, İ.A., Dursun, S., Güngör Güzeler, E. ve Pektaş, K. (2014) Üniversite Öğrencilerinin Kaygı Düzeyinin Belirlenmesi: Bir Örnek Çalışma. *Electronic Journal Of Vocational Colleges*-December,16-26

-
- Yüksel, M., Yılmaz, E. (2016). Lise Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3), 1031-1042.
- Zeidner, M. & Matthews, G. (2011). *Anxiety 101*. New York : Springer Publishing Company
- Zorbaz, O. ve Tuzgöl Dost, M. (2014). Lise Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımının Cinsiyet, Sosyal Kaygı ve Akran İlişkileri Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1), 298-310
- Waldo, A.D. (2014). Correlates of Internet Addiction Among Adolescents. *Psychology*. 5. 1999-2008